

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Investerings screening in Nederland

Een overzicht

Ivo Nobel

Hoofd Bureau Toetsing Investerings

7 oktober 2021

Overzicht

Disclaimer: De gepresenteerde opvattingen en uitkomsten zijn op persoonlijke titel en niet noodzakelijkerwijs de opvatting van (de minister van) EZK.

Het wetsvoorstel Vifo is nog onderwerp van parlementaire behandeling.

- 1 Achtergrond
- 2 Huidige en toekomstige screening
- 3 Proces en organisatie
- 4 Praktische zaken
- 5 Discussie

1. Achtergrond

Algemene principes van investering screening in Nederland

Offensieve en defensieve aanpak van economische veiligheid

VERSTERKING VAN NEDERLANDSE EN EUROPESE ECONOMIE

- > Versterking van de interne markt, het mededingingsrecht en een modern innovatie- en industriebeleid.
- > *Een innovatieve economie is een minder kwetsbare economie.*
- > Versterken van het gelijke speelveld, wederzijdse markttoegang en bescherming van intellectueel eigendom.

WAAKZAAM TEGEN SCHADE AAN NEDERLANDSE ECONOMIE

- > Sectorale investering screening
  - Vastgelegd in bestaande sectorale wetgeving
  - Bijvoorbeeld: Energie en telecom
- > Brede generieke screening
  - biedt een vangnet voor investeringen die niet naar behoren kunnen worden gedekt door sectorspecifieke wetgeving
- > Andere generieke maatregelen
- > Uitgangspunt is dat een verbod in het kader van de investering screening alleen wordt toegepast als er geen alternatieve effectieve beschermingsmaatregelen beschikbaar zijn.

2. Huidige en toekomstige screening

Screening mechanismen

Huidig

- > Sinds 1998
- > Elektriciteit
- > Gas
  - Beperkt tot LNG

- > Sinds 2020
- > Telecom
  - Providers
  - Datacenters
  - Hosting
  - Trust providers

Toekomstig

- > Generiek
  - Vitale infrastructuur
  - Technologieën die raken aan nationale veiligheid
- > Sector
  - Defensie

Vitale Infrastructuur

Vitale processen	Sector	Ministerie
Landelijk transport en distributie elektriciteit	Energie	EZK
Productie elektriciteit		
Regionale distributie elektriciteit		
Gasproductie, landelijk transport en distributie gas		
Regionale distributie gas		
Olievoorziening		
Internet en datadiensten	ICT/Telecom	EZK
Internettoegang en dataverkeer		
Spraakdienst en SMS		
Plaats- en tijdsbepaling middels GNSS		IenW
Drinkwatervoorziening	Drinkwater	IenW
Keren en beheren waterkwantiteit	Water	IenW
Vlucht- en vliegtuigafhandeling	Transport	IenW
Scheepvaartafwikkeling		
Vervoer van personen en goederen over (hoofd)spoorweginfrastructuur		
Vervoer over (hoofd)wegennet		
Grootschalige productie/verwerking en/of opslag (petro)chemische stoffen	Chemie	IenW

Vitale processen	Sector	Ministerie
Opslag, productie en verwerking nucleair materiaal	Nucleair	IenW
Toonbankbetalingsverkeer	Financieel	FIN
Massaal giraal betalingsverkeer		
Hoogwaardig betalingsverkeer tussen banken		
Effectenverkeer		
Communicatie met en tussen hulpdiensten middels 112 en C2000	OOV	JenV
Inzet politie		
Basisregistraties personen en organisaties	Digitale overheids-processen	BZK
Interconnectiviteit (transactie-infrastructuur voor informatie uit basisregistraties)		
Elektronisch berichtenverkeer en informatieverschaffing aan burgers		
Identificatie en authenticatie van burgers en bedrijven		
Inzet defensie	Defensie	DEF

Bron: <https://www.nctv.nl/onderwerpen/vitale-infrastructuur/overzicht-vitale-processen>

Vitale Infrastructuur

Vitale processen	Sector	Ministerie
Landelijk transport en distributie elektriciteit	Energie	EZK
Productie elektriciteit		
Regionale distributie elektriciteit		
Gasproductie, landelijk transport en distributie gas*		
Regionale distributie gas		
Olievoorziening		
Internet en datadiensten	ICT/Telecom	EZK
Internettoegang en dataverkeer		
Spraakdienst en SMS		
Plaats- en tijdsbepaling middels GNSS		IenW
Drinkwatervoorziening	Drinkwater	IenW
Keren en beheren waterkwantiteit	Water	IenW
Vlucht- en vliegtuigafhandeling	Transport	IenW
Scheepvaartafwikkeling		
Vervoer van personen en goederen over (hoofd)spoorweginfrastructuur		
Vervoer over (hoofd)wegennet		
Grootschalige productie/verwerking en/of opslag (petro)chemische stoffen	Chemie	IenW

* Enkel de gaswinning uit het Groningenveld, thans door de NAM, en de verkoop van dit gas, thans door GasTerra, en de gasopslagbedrijven, waarvoor in alle gevallen geen wettelijk privatiseringsverbod geldt, zijn onder het toepassingsbereik van het wetsvoorstel opgenomen.

Vitale processen	Sector	Ministerie
Opslag, productie en verwerking nucleair materiaal	Nucleair	IenW
Toonbankbetalingsverkeer	Financieel	FIN
Massaal giraal betalingsverkeer		
Hoogwaardig betalingsverkeer tussen banken		
Effectenverkeer		
Communicatie met en tussen hulpdiensten middels 112 en C2000	OOV	JenV
Inzet politie		
Basisregistraties personen en organisaties	Digitale overheids-processen	BZK
Interconnectiviteit (transactie-infrastructuur voor informatie uit basisregistraties)		
Elektronisch berichtenverkeer en informatieverschaffing aan burgers		
Identificatie en authenticatie van burgers en bedrijven		
Inzet defensie	Defensie	DEF

Grijs vitaal proces = geen investeringstoets
Blauw vitaal proces = generieke investeringstoets
Rood vitaal proces = sectorale investeringstoets

Technologieën die raken aan nationale veiligheid

- › Het gaat om technologie die, al dan niet bedoeld, voor militaire doeleinden kan worden gebruikt.
  - Niet zozeer de technologie zelf is belangrijk, maar de toepassing van de technologie in termen van dreigingen tegen Nederland en kansen voor inzet.
- › Huidige technologieën
  - Exportcontroleregime
- › Toekomstige technologieën
  - Zo is het denkbaar dat ontwikkelingen in de kwantumtechnologie op middellange termijn grote gevolgen zullen hebben voor de encryptie van staatsgeheimen.
  - Innovaties in kunstmatige intelligentie kunnen ook gevolgen hebben voor onze nationale veiligheid.

Belangrijke begrippen

VIFO

- > Verwervingsactiviteiten
  - Wijziging van zeggenschap
  - Gemeenschappelijke ondernemingen
  - Verkrijgen van goederen
- > Significante invloed
  - 10% - 20% - 25% van de stemmen

TW

- > Verkrijgen overwegende zeggenschap
  - >30% van de stemmen
  - >50% bestuurders/commissarissen benoemen/ontslaan
  - bijzonder statutair recht

3. Proces en organisatie

De rol van het Bureau Toetsing
Investerings

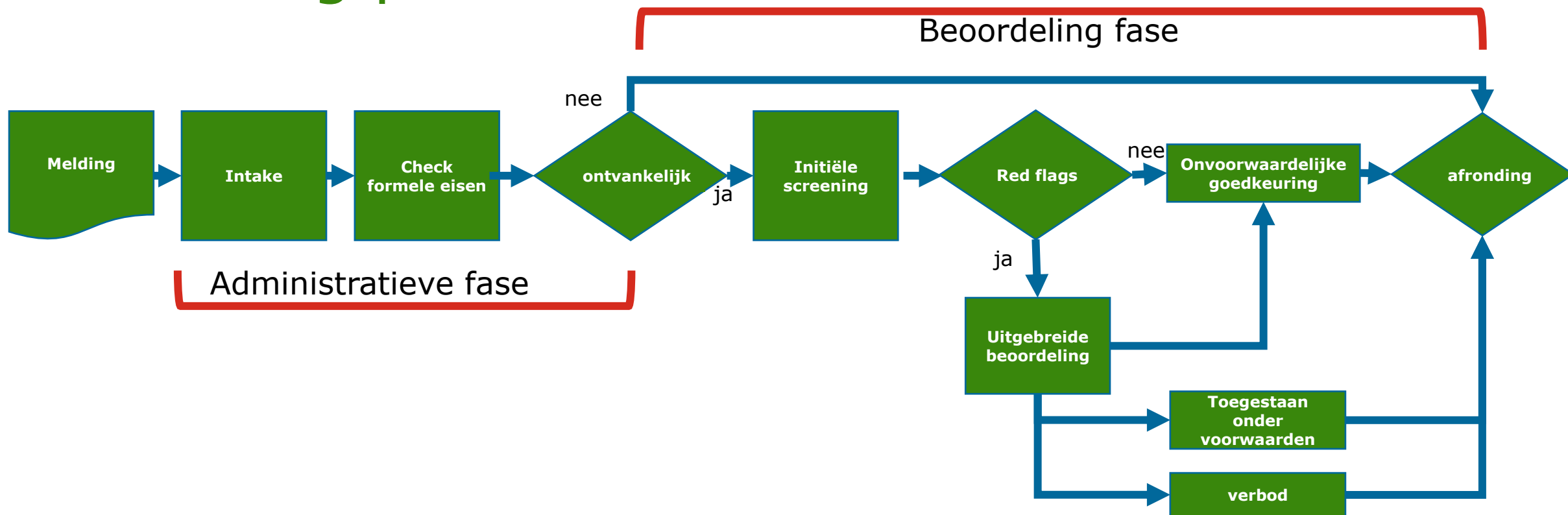

Bureau Toetsing Investeringen (BTI)

- › Gevestigd bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
- › EU-contactpunt (verordening 2019/452)
- › Meldpunt voor alle aan te melden investeringen in Nederland
  - Sectorspecifieke screening
  - Generieke screening
- › Coördinatie tussen ministeries met betrekking tot investeringscreening
- › Voorlichting en adviezen aan bedrijven en hun adviseurs over FDI

Screening proces

4. Praktische zaken

- › Tijdspaden, beveiliging en samenwerking

Praktische zaken

> Timing

- $T_0 =$ datum van melding van investering aan BTI
- $T_0 + 5 =$ melding aan lidstaten en Europese Commissie
- $T_0 + 35 =$ deadline voor opmerkingen en adviezen van lidstaten en Europese Commissie
- $T_0 + 56 =$ deadline voor beslissing EZK (8 weken)
- $T_0 + 236 =$ verlengde deadline na diepgaand onderzoek (+6 maanden)

Vertrouwelijke informatie

- > Commercieel gevoelige informatie van de partijen
- > Gerubriceerde informatie van veiligheids- en inlichtingendiensten
- > Geen actieve openbaarmaking
- > Informatiebronnen
  - Informatie meldende partijen
  - Openbare informatie
  - Handelsregisters
  - Exportcontrole
  - Justitiële gegevens
  - Inlichtingen- en veiligheidsdiensten
  - Andere lidstaten en Europese Commissie

Mitigerende maatregelen

- › Aanvullende interne veiligheidsvoorschriften
  - Vertrouwensfunctie
  - Veiligheidscommissie
- › Andere type maatregelen met verderstrekkende gevolgen voor de inrichting en verantwoordelijkheden ten aanzien van (delen) van de onderneming o.a.:
  - Onderbrengen in dochtermaatschappij
  - Inperken omvang transactie
  - Certificering van aandelen
- › bepaalde technologie, broncode, genetische code, of kennis bij de staat of een derde partij in Nederland in bewaring te geven
- › delen van informatie jegens EZK voordat wordt overgegaan tot beëindiging of verplaatsing van een ondernemingsactiviteit

Andere praktische zaken

PEILDATUM

- > 8 september 2020
- > Binnen 8 maanden na inwerkingtreding VIFO
- > Alleen indien verwervingsactiviteit een risico voor nationale veiligheid zou kunnen opleveren

VERANDERENDE OMSTANDIGHEDEN

- > Betreft een risico zonder dat er een verandering van zeggenschap is
  - een machtswisseling in het land van de houder van zeggenschap
- > Heropening kan alleen als er sprake is van
  - een potentiële maatschappelijke ontwrichting met economische, sociale of fysieke gevolgen
  - directe toegenomen reële bedreiging van de Nederlandse soevereiniteit
- > Uitsluitend heropening na overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad

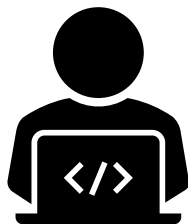

Dank voor uw aandacht!

www.bureautoetsinginvesteringen.nl

bureautoetsinginvesteringen@minezk.nl

070 – 379 86 80

Backup slides

Basis van het Nederlandse verdienvermogen

- › Een open samenleving met een open economie vormt de basis voor de organisatie van onze samenleving en de basis voor onze welvaart.
- › In onze open samenleving draait alles om vrijheden, democratie, de rechtsstaat en een internationale oriëntatie.
- › Door deze openheid profiteren Nederland en Nederlanders van de kansen en mogelijkheden die bijvoorbeeld worden geboden door digitalisering en globalisering.
- › Een open economie en vrijhandel zijn al jaren de basis van het Nederlandse verdienvermogen.
- › Dit brengt ons de nodige financiering, schaalvoordelen, uitwisseling van talen en kennis en essentiële concurrentiestimulansen.
- › Dit is een grote kracht en heeft Nederland als relatief klein land tot een wereldspeler gemaakt als het gaat om kennis, innovatie, handel en investeringen.

Veranderende wereld

- › De wereld is in hoog tempo gedigitaliseerd
  - Nieuwe (digitale) technologieën vliegen sneller en worden belangrijker of zelfs onmisbaar voor het functioneren van onze samenleving.
- › Geopolitiek, economie en veiligheid zijn in toenemende mate met elkaar verweven geraakt.
  - Er vindt een heropleving plaats van de machtspolitieke concurrentie tussen staten, die verschuivingen in het geopolitieke speelveld veroorzaakt.
- › Nieuwe spelers betreden het wereldtoneel en traditionele allianties verdwijnen of veranderen van samenstelling.
  - Staten proberen op een steeds assertievere manier hun eigen belangen te behartigen, waardoor bestaande relaties veranderen. Ze passen steeds meer andere regels, normen en waarden toe dan die waaraan Nederland en de internationale (westerse) gemeenschap zo gewend zijn geraakt.

Nieuwe bedreigingen

- › Acquisities van en investeringen in vitale infrastructuur of bedrijven die hoogwaardige technologie ontwikkelen die de nationale veiligheid aantast, kunnen risico's opleveren.
- › Het gaat er vooral om
  - risico's van het ontstaan van strategische afhankelijkheden;
  - aantasting van de continuïteit van diensten van vitale diensten en processen; of
  - schade aan de integriteit en exclusiviteit van kennis en informatie.
- › Een van de maatregelen die de Nederlandse regering neemt, is een investeringsscreeningsysteem voor nationale veiligheidsrisico's

Sectorale wetgeving

- > Telecom
- > Sinds 2020
- > Geldt voor onderneming:
  - internettoegang of telefonie aan meer dan 100.000 eindgebruikers in Nederland,
  - een elektronisch communicatienetwerk waarover meer dan 100.000 eindgebruikers in Nederland internettoegangsdiensten telefoondiensten worden aangeboden,
  - een internetknooppunt waarop meer dan 300 autonome systemen zijn aangesloten,
  - datacenterdiensten met een vermogen van meer dan 50 MW,
  - hostingdiensten voor meer dan 400.000 .nl-domeinnamen,
  - biedt een gekwalificeerde vertrouwensdienst
- > Geen drempels voor het aanbieden van deze diensten aan:
  - Algemene inlichtingen- en veiligheidsdienst
  - het Ministerie van Defensie
  - de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
  - de Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid
  - de Nationale Politie

Brede investeringstoets - principiepes

- > Bescherming van nationale veiligheidsbelangen is de enige reden om investeringen binnen de reikwijdte van de beoordeling te plaatsen.
- > Het beoordelingsmechanisme vormt de kern van het systeem en bestaat uit een rapportageverplichting en een risicoanalyse.
- > Binnen het systeem vallen acquisities van of investeringen in bedrijven in de vitale infrastructuur.
- > Daarnaast omvat de test technologie die van invloed is op de nationale veiligheid.
- > Als ontwikkelingen in de dreigingsanalyse of economische ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, kan de reikwijdte van het systeem worden herzien.
- > De gevolgen voor het investeringsklimaat moeten zo beperkt mogelijk worden gehouden.
  - Dat betekent voor investeerders zo min mogelijk onzekerheid, een zo klein mogelijke reikwijdte, lage administratieve lasten en korte doorlooptijden.
  - Het moet voor elke partij duidelijk zijn in welke gevallen investeringen moeten worden gemeld en op welke manier en op welke criteria de investeringen worden beoordeeld.